

Aan
de gemeenteraad

Gemeentebestuur
Spuiboulevard 300
3311 GR DORDRECHT

Datum 4 juni 2012
Ons kenmerk SBC/806124
Begrotingsprogramma Alle
Betreft Kadernota 2013 en TussenBalans

Samenvatting

De TussenBalans en de Kadernota vormen samen het document om tot een strategisch en kaderstellend debat te komen, als opmaat naar de Begroting 2013. Bij de behandeling van deze Kadernota zal u, zoals afgesproken met uw presidium, Algemene Beschouwingen houden.

Na vaststelling van de Kadernota worden de door u vastgestelde kaders en richtinggevende uitspraken in de Begroting 2013 vertaald en ter vaststelling in november van dit jaar aan u voorgelegd.

Halverwege de raadsperiode hebben wij de balans opgemaakt ten opzichte van het Politiek Akkoord en de vertaling daarvan in resultaten. Dat doen we in het document TussenBalans (Duurzaam kiezen en investeren), dat het karakter heeft van verantwoording en inhoudelijke richting voor de komende jaren. De prioriteiten van dit college (de transformatiedossiers en Levendige Binnenstad) krijgen een prominente plek in de TussenBalans. Daarmee is het een politiek document, waarin wij het verhaal van de afgelopen en de komende twee jaar vertellen. Voor de precieze verantwoording op de verschillende doelstellingen van het totale handelen van de gemeente verwijzen we naar de jaarrekening met bijbehorende programmakaarten.

Deze Kadernota staat in het teken van de balans opmaken en keuzes maken in financieel onzekere tijden. Hierbij hoort een passende financiële strategie die wij in deze nota aan u voorleggen. Onze inhoudelijke keuzes en resultaten hebben wij beschreven in de TussenBalans en financieel vertaald in de Kadernota. Hiermee heeft het integrale raadsdebat tegelijkertijd een inhoudelijk- en een financieel-strategisch karakter.

In deze Kadernota leggen wij u een aantal kaders en uitspraken voor die richting geven aan de resterende twee jaren van deze raadsperiode.

- Wij stellen u voor te kiezen voor een financieel perspectief dat ruimte creëert voor het opvangen van Rijksbezuinigingen, zowel in het meerjarensaldo als door in ons weerstandsvermogen het risico te verdisconteren. Wij vinden het belangrijk hierop te anticiperen, ondanks dat de omvang van mogelijke Rijksbezuinigingen nog onvoldoende bekend is en de duur van de economische recessie onzeker blijft. Het college heeft aan de ambtelijke organisatie tevens de opdracht gegeven een mogelijk noodzakelijke nieuwe bezuinigingsronde voor te bereiden.
- Tegelijkertijd stellen wij u voor vast te blijven houden aan de speerpunten en te blijven investeren in de stad op die terreinen waarop dat noodzakelijk is. Juist in economisch moeilijke tijden achten wij dit van groot belang. De belangrijkste

Datum 4 juni 2012
Ons kenmerk SBC/806124

intensivering stellen wij voor op het vlak van Leefbaarheid & Veiligheid (Dordrecht-West en de Taskforces), Arbeidsmarkt en Onderwijs (University College) en Levendige Binnenstad (Nationaal Onderwijsmuseum). Het vasthouden aan de ambities voor de stad willen wij in ieder geval nog voor deze raadsperiode financieel faciliteren.

- Wij zijn er trots op dat in tijden van lastenstijgingen en dalende koopkracht de woonlasten in de gemeente Dordrecht onverminderd laag zijn. Sterker nog, wij willen een gebaar maken door u voor te stellen in 2013 af te zien van de verhoging van de OZB met de inflatie. Zo houden wij ook oog voor de positie waar inwoners en bedrijven in verkeren.
- Ten slotte vinden wij het belangrijk dat niet alleen nu, maar ook in de toekomst geïnvesteerd kan worden in de stad. De Strategische Investeringsreserve raakt echter uitgeput met het in zicht komen van de voltooiing van de laatste, grote projecten. Wij stellen u voor om de eerste stappen te zetten richting een nieuwe Investeringsreserve. Het college heeft aan de ambtelijke organisatie gevraagd hiervoor een inhoudelijk kader te ontwikkelen, mede gebaseerd op de Toekomstverkenning Dordt2040 die nu opgesteld wordt.

Tegelijk met deze Kadernota leggen we als apart voorstel de Parkeerprognose 2012 aan u voor. De prognose Grondbedrijf, die voorheen onderdeel van de Kadernota was, is u reeds aangeboden gelijktijdig met de Jaarstukken 2011.

1. Wat is de aanleiding?

Tijdens de behandeling van de Kadernota en Begroting 2012 (respectievelijk juni en november 2011) heeft uw raad gevraagd om een meer kaderstellend debat bij de volgende Kadernota.

Met deze Kadernota, tezamen met de TussenBalans, bent u in positie om een integrale afweging te maken en vroegtijdig uw standpunten in te brengen zodat deze opgenomen kunnen worden in de op te stellen Begroting 2013. Deze stukken presenteren dan ook een integraal beeld van de visie op de stad en onze prioriteiten, de financiële strategie, de voorgestelde beleidsintensivering en dekking die daar tegenover staat.

2. Wat willen we bereiken?

Het college staat voor een gedegen financieel beleid waar lage woonlasten, het duurzaam in evenwicht zijn van uitgaven en inkomsten en het beschikken over een weerstandsvermogen van voldoende omvang centraal staan. Daarbij willen wij we anticiperen op mogelijke Rijksbezuinigingen en onze ogen niet sluiten voor mogelijk noodzakelijke extra bezuinigingen.

Uit de recent gehouden "financiële stresstest" blijken we hier in te slagen. Dordrecht scoort goed. Onze gemeente behoort tot de gemeenten met de laagste woonlasten; onze inwoners betalen circa € 100,- gemiddeld per huishouden minder dan in vergelijkbare andere steden!

De omvang van ons weerstandsvermogen, de omvang van onze reserves, de relatief lage schuldenpositie en het in evenwicht zijn van uitgaven en inkomsten scoren onverminderd goed. Dat wil overigens niet zeggen dat er geen zorgen zijn. De grondexploitaties blijven onverminderd aandacht vragen en de risico's bij de verbonden partijen zijn zonder meer aanwezig.

Datum 4 juni 2012
Ons kenmerk SBC/806124

Tegelijkertijd blijven wij, ook in financieel moeilijkere tijden, vasthouden aan onze ambities voor de stad. Hiermee nemen we een unieke positie in gemeenteland in. Daar waar veel andere gemeenten kiezen voor een "pas op de plaats", kiezen wij nadrukkelijk voor het blijven investeren in de stad.

Dit is onze ogen belangrijk omdat de gekozen prioriteiten van het Politiek Akkoord (Veiligheid & Leefbaarheid, Arbeidsmarktbeleid en Duurzaamheid) succesvol blijken te zijn en nu hun vruchten beginnen af te werpen. Hetzelfde geldt voor de prioriteit Levendige Binnenstad, die wij in 2011 als speerpunt van ons college hebben toegevoegd.

Dat is in onze ogen meer dan voldoende aanleiding om de ingeslagen weg voort te zetten en zelfs op onderdelen te intensiveren.

3. Wat gaan we daarvoor doen?

In de TussenBalans en de Kadernota benoemen wij onze beleidsinhoudelijke prioriteiten en de in onze ogen noodzakelijke intensiveringen, beschrijven we de financiële strategie en vragen wij u in te stemmen met de uitgangspunten en gevolgen van deze strategie.

TussenBalans en intensiveringen

Het college wil onverminderd in collegiale samenwerking en samen met onze partners in de stad werken aan onze prioriteiten op het gebied van Veiligheid & Leefbaarheid, Arbeidsmarktbeleid, Duurzaamheid en Levendige Binnenstad. Nadrukkelijk blijven wij onze partners aanspreken op hun verantwoordelijkheid en proberen wij in samenwerking te investeren. In de afgelopen twee jaar is dit een beproefde vorm geweest met tastbare resultaten, waarbij wij de kracht van de samenleving hebben gemobiliseerd en wij willen dat blijven doen.

Ook houden wij vast aan de in het Politiek akkoord vastgelegde prioriteiten. Hiermee richten wij onze energie en middelen zodat ook in tijden van financiële onzekerheid en krapte gewerkt kan blijven worden aan de stad. In onze ogen zijn belangrijke resultaten geboekt op het gebied van de transformatiedossiers Veiligheid & Leefbaarheid, Arbeidsmarktbeleid en Duurzaamheid en naar onze mening zijn dit ook de belangrijkste thema's voor de komende jaren. En hoewel het werk nog niet klaar is, constateren wij dat er draagvlak is bij inwoners, organisaties en bedrijven om deze thema's gezamenlijk tot een succes te maken.

Voor een volledige weergave verwijzen wij naar de TussenBalans en de Kadernota. Enkele belangrijke beleidsintensiveringen willen wij hier noemen:

Allereerst willen wij de onlangs herijkte ambities en doelstellingen voor *Dordrecht-West*, die wij samen met de woningcorporaties in een gezamenlijke doelstelling hebben verwoord, ruim baan geven. Wij stellen voor maximaal in te (blijven) zetten op de doelstellingen die wij met Dordrecht-West beogen. De bij deze ambitie behorende middelen zijn dan ook meegenomen als intensivering bij deze Kadernota.

Een tweede speerpunt is de komst van een *University College Dordrecht*. Wij willen een krachtige impuls geven aan de relatie tussen onderwijs en arbeidsmarkt op het gebied van water, maritiem en deltatechnologie in het hogere segment. Daarmee hopen we een bijdrage te leveren aan zowel de vergroting van het "human capital" én aan de versterking van de economische concurrentiekracht van de regio. Op dit

Datum 4 juni 2012
Ons kenmerk SBC/806124

punt heeft u reeds eerder aangegeven onze visie, en bijbehorende financiële middelen, grotendeels te steunen.

De komst van het *Nationaal Onderwijs Museum (NOM)* naar Dordrecht, met als locatie gebouw De Holland, is een derde belangrijke intensivering. Wij verwachten veel van deze ontwikkeling in relatie tot (en als poort naar) de levendigheid van de binnenstad, en accepteren daarmee de aanzienlijke investering voor het geschikt maken van De Holland.

Wij zijn zeer tevreden over de effecten van de bij de start van ons college ingestelde *Taskforces*: de Taskforce Huisvesting Arbeidsmigranten en de Taskforce Overlast. De overlast door overbewoning is voor een belangrijk deel verdwenen, achterstanden in handhaving zijn weggewerkt en de combinatie van een geïntegreerde ketenaanpak en een functionaris met doorzettingsmacht werpt zijn vruchten af. De Taskforce Huisvestings Arbeidsmigranten draagt in 2012 de werkzaamheden over aan de reguliere onderdelen van de gemeente. De Taskforce Overlast willen we voor het restant van de collegeperiode continueren en op onderdelen zelfs versterken en breder in de stad inzetten.

Zoals reeds gemeld, en tot slot, stellen wij voor om in 2013 af te zien van het verhogen van de *OZB* met de inflatiecorrectie van 2,8%. Met dit gebaar willen wij in tijden van stijgende kosten en dalende koopkracht het signaal afgeven dat de gemeente Dordrecht zeer terughoudend opereert als het gaat om de woonlasten en oog heeft voor de lasten van onze inwoners.

Financiële strategie

Anticiperen op Rijksbezuinigingen

Wij vinden het belangrijk om nu al te anticiperen op mogelijke rijksbezuinigingen, ook al zijn deze in aard en omvang nog niet geheel bekend. Op basis van de eerste indicaties zal het Lente-akkoord voor Dordrecht ruim € 6 miljoen minder inkomsten uit de Algemene Uitkering betekenen vanaf 2013, en voor 2012 mogelijk al € 2 miljoen minder inkomsten. Wij stellen de volgende lijn voor als het gaat om mogelijke Rijksbezuinigingen:

- Allereerst accepteren wij het risico dat de rijksbezuinigingen in 2012 en 2013 niet volledig opgevangen kunnen worden. Dit risico nemen wij op als belangrijkste risico, en wel in de volle omvang van het bedrag zoals we dat nu kennen. Hiermee reserveren wij feitelijk in het weerstandsvermogen het opvangen van de rijksbezuinigingen in 2012 en vooral 2013. Door deze keuze verslechtert de ratio van het weerstandsvermogen van 0,93 naar 0,90.
- Hiermee nemen wij de tijd om zorgvuldig te kunnen reageren op een nieuwe bezuinigingsronde. Wij hebben de ambtelijke organisatie de opdracht gegeven voorbereidingen te treffen op nieuwe extensiveringen die dus met name in 2014 effect dienen te hebben.
- In het meerjarenperspectief bij deze Kadernota creëren we zoveel mogelijk structurele financiële ruimte om mogelijke bezuinigingen op te vangen zodat de noodzaak tot extensiveren niet onnodig groot wordt. We honoreren bij de Kadernota 2013 dus terughoudend structurele intensiveringen. Daarnaast zien wij af van de indexatie op eigen prijsgevoelige budgetten. Hiermee creëren we bijna € 2 miljoen structurele ruimte in het meerjarenperspectief om een gedeelte van de Rijksbezuinigingen zonder extensiveringen op te kunnen vangen.

Datum 4 juni 2012
Ons kenmerk SBC/806124

- Tot slot willen we pakket B met extensiveringsvoorstellen die oplopen tot € 1,6 miljoen uit de begroting 2012 actualiseren zodat we (een aantal van) deze voorstellen reeds achter de hand hebben als eerste reeks mogelijke voorstellen. Wij en u hebben nog geen besluit genomen over de inzet van dit pakket dat een aantal vergaande maatregelen bevat.

Met dit onderdeel van de financiële strategie houden we vast aan een sluitende begroting waarbij we de benodigde tijd nemen om tot een zorgvuldige invulling van de Rijksbezuinigingen te komen. Onze financiële strategie is dienstbaar aan het faciliteren van de inhoudelijke prioriteiten, zoals hieronder verder uitgewerkt.

Faciliteren doorzetten collegeprioriteiten/ thema's

Wij houden onverminderd vast aan de prioriteiten uit het coalitieakkoord. Stilstand op de transformaties op het gebied van bijvoorbeeld Veiligheid & Leefbaarheid en Arbeidsmarktbeleid betekent immers achteruitgang en we willen mooie kansen zoals het University College en het Nationaal Onderwijs Museum met beide handen aangrijpen. Wij stellen de volgende lijn voor als het gaat om het financieel faciliteren van de collegeprioriteiten:

- Wij beperken ons met name tot het intensiveren in de jaren 2013 en 2014, de huidige bestuursperiode, en stellen voor om voor die jaren extra middelen beschikbaar te stellen.
- De dekking wordt allereerst gezocht in het zo scherp mogelijk in beeld brengen van eenmalige inkomsten, zoals de extra Eneco-dividenden en het surplus op de rentereserve. Tevens stellen wij voor dekking te vinden door het genuanceerd bezien van de omvang van het weerstandsvermogen, waarbij prioriteit ligt bij het afdekken van de risico's bij het Grondbedrijf en de grote, concrete overige risico's zoals de rijksbezuinigingen en bij Verbonden Partijen. Dit biedt ons inziens ruimte om tijdelijk een lagere ratio dan één te accepteren.

Met dit onderdeel van de financiële strategie spreken we uit dat we enerzijds belang hechten aan het beschikbaar stellen van middelen voor de prioriteiten en dat wij anderzijds bereid zijn te accepteren dat de ratio van het weerstandsvermogen de komende jaren iets lager is dan het streefcijfer van 1,0.

Met name in het licht van de relatief goede score van onze gemeente op de meeste indicatoren van de financiële stresstest vinden wij dit een gerechtvaardigde keuze.

Resultaat

De door ons voorgestelde keuzes resulteren in een meerjarenperspectief 2013-2016 met een structurele ruimte van bijna 2 miljoen vanaf 2015. Dit is naar onze mening een gezonde startpositie om mogelijke rijksbezuinigingen op te vangen; mede omdat wij het risico op extra bezuinigingen in 2012/2013 hebben opgenomen in ons weerstandsvermogen en via deze route tijdelijk opgevangen kan worden.

Het weerstandsvermogen bevat alle belangrijke risico's en resulteert in een ratio van ruim 0,9. Naar onze mening is dat in het huidige financiële tijdsgewricht een goede positie; mede omdat de gemeente op alle andere indicatoren van de stresstest relatief goed scoort.

Belangrijker is nog dat wij met deze Kadernota er in slagen, binnen de financiële randvoorwaarden, vast te houden aan de investeringen in onze stad op het gebied van Veiligheid & Leefbaarheid, Arbeidsmarktbeleid en Duurzaamheid. Hiermee

Datum 4 juni 2012
Ons kenmerk SBC/806124

nemen wij een unieke positie in ten opzichte van veel andere gemeenten. Zeker wanneer de lage woonlasten voor onze inwoners hierbij betrokken worden.

Met het voorliggende voorstel vinden wij dat een goede balans gevonden is tussen financiële behoedzaamheid en verantwoord investeren in de stad.

a. Inspraak en communicatie

Een samenvatting van de TussenBalans wordt in de gemeentepagina's van De Stem van Dordt gepubliceerd.

b. Vervolgtraject besluitvorming

Nadat u de Kadernota heeft vastgesteld, worden de mutaties verwerkt in de programmabegroting 2013 en u aangeboden in november van dit jaar.

c. Inclusief beleid

Niet van toepassing.

4. Wat mag het kosten?

Niet van toepassing.

5. Fatale beslisdatum

Niet van toepassing.

6. Bij dit raadsvoorstel horen de volgende bijlagen:

- ontwerp besluit;
- Kadernota 2013;
- TussenBalans.

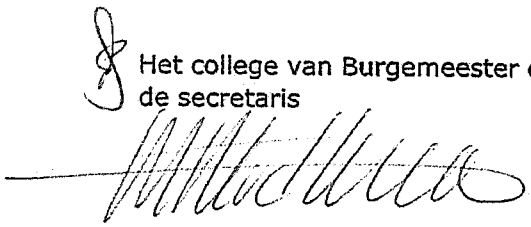
7. Voorstel

Wij stellen u voor:

1. Kennis te nemen van de nota TussenBalans (zie bijlage);
2. de Kadernota 2013 en de daarin opgenomen beslispunten 1 t/m 8 (zie bijlage) vast te stellen;
3. de voor de begroting relevante mutaties te laten verwerken in de Begroting 2013.

Het college van Burgemeester en Wethouders van Dordrecht
de secretaris

de burgemeester


M.M. van der Kraan


A.A.M. Brok

- ontwerp besluit -